

num: D 360

**នៅចំពោះមុខការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស
ភាគីដាក់ឯកសារ: សហមេធាវីរបស់លោកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ
ដាក់ជូន: ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
ភាសាដើម: អង់គ្លេស
កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី១២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារស្ទើរឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: សាធារណៈ
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយអង្គជំនុំជម្រះ
ប្រភេទចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ
ការពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះអាសន្ន:
ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:
ហត្ថលេខា:

ឯកសារទទួល
DOCUMENT RECEIVED/DOCUMENT REÇU
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date of receipt/date de reception): ..... 15 / 02 / 2010 .....
ម៉ោង (Time/Heure) : ..... 14 : 03 .....
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង /Case File Officer/L'agent chargé du dossier:..... Uch Arun .....

បណ្តឹងតវ៉ា និងសំណើរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសុំឱ្យផ្តល់នូវ

មូលហេតុសម្រាប់ការបញ្ជាឱ្យផ្តល់នូវស្នូលស៊ើបអង្កេត D231 យឺតពេល

ដាក់ដោយ:
សហមេធាវី:
លោក ផាត់ ពៅស៊ាង
លោកស្រី Diana ELLIS, QC

ធ្វើជូន:
សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត:
ឃូ ប៊ុនឡេង
Marcel Lemonde
សហព្រះរាជអាជ្ញា
លោកស្រី ជា លាង
លោក Andrew CAYLEY

ឯកសារច្បាប់តម្កល់មុខត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification): ..... 18 / 02 / 2010 .....
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier:..... Ratanak .....

**មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និង
ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលគ្មានអ្នកតំណាង**

បណ្តឹងតវ៉ា និងសំណើរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសុំឱ្យផ្តល់នូវមូលហេតុ
សម្រាប់ការបង្ហាញពីការចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស D231 យឺតពេល
ERN: 00449452-00449457

I សេចក្តីផ្តើម និងបណ្តឹងទាមទារ

១. សហមេធាវីការពារ មានបំណងប្តឹងតវ៉ាទៅនឹងការខកខានរបស់ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត (កសចស) ក្នុងការប្រកាសឱ្យដឹងអំពីភស្តុតាងឱ្យបានទាន់ពេល ដែលការប្រកាសនេះជាចំណុចគោល និងមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងក្នុងការការពារ រៀង ធីរិទ្ធ (ជនត្រូវចោទ)។ នៅក្នុងកាលៈទេសៈទាំងនេះ សហមេធាវីការពារសូមស្នើជូនដោយគោរពសុំឱ្យ កសចស ផ្តល់ដំណឹងដល់សហមេធាវីការពារ ពីមូលហេតុនៃការពន្យារពេលក្នុងការបន្ថែមដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង ដែលជាការបំពានដល់សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទដើម្បីទទួលបាននូវការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ និងឆាប់រហ័សមួយ និងដើម្បីឱ្យបានដឹងអំពីបទចោទប្រកាន់ដែលជនត្រូវចោទប្រឈមចំពោះមុខ។

II សង្ខេបអង្កេតដែលពាក់ព័ន្ធ

២. នៅថ្ងៃទី២៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៩ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បានចេញដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសឱ្យទៅអ្នកស៊ើបអង្កេតមួយចំនួនរបស់ កសចស ¹។ ដីកានោះបានលើកឡើងជាក់លាក់ថា “របាយការណ៍បញ្ចប់នៃការអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស (រួមទាំងឧបសម្ព័ន្ធផ្សេងៗផង) ត្រូវប្រគល់មកឱ្យយើងក្នុងអំឡុងពេលបួនខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃចេញដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសនេះ”²។

៣. នៅថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ បន្ទាប់ពីបានសម្ភាសន៍សាក្សីចំនួន ២៥នាក់ និងស្ថិតនៅក្នុងថេរវេលាកំណត់ដូចដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស របាយការណ៍បញ្ចប់ការអនុវត្ត ត្រូវបានបញ្ជូនឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត³។ របាយការណ៍បញ្ចប់ការអនុវត្ត

¹ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារលេខ D231 ។

² ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស D231 ទំព័រទី២។

³ របាយការណ៍បញ្ចប់ការអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារលេខ D231/1។

រៀបរាប់ដូចតទៅ៖

នៅថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ បេសកកម្មដែលបានកំណត់ដោយដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ត្រូវបានបំពេញរួចរាល់ ហើយមិនត្រូវឱ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយបន្ថែមទៀតទេ។ របាយការណ៍ អនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសត្រូវបានធ្វើនៅថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩។

អាស្រ័យហេតុនេះ យើងសូមបញ្ជាក់ថា ដីកាឱ្យស៊ើបសួរជំនួសដូចមានយោងខាងលើ ត្រូវបាន អនុវត្តបញ្ចប់។ យើងសូមស្នើថា រាល់ឯកសារដែលមានភ្ជាប់មកជាមួយរបាយការណ៍នេះ ត្រូវដាក់ បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ 002/19-09-2007-ECCC-OCIJ⁴។

៤. នៅថ្ងៃទី១១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ កសល បានដាក់ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសនេះ ជាមួយ នឹងឧបសម្ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ឱ្យទៅផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការ (CMS)។ នៅថ្ងៃទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ សហមេធាវីការពារត្រូវបានជូនដំណឹងពីដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសនេះ។

III បទដ្ឋានច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ

៥. សហមេធាវីការពារសូមដាក់ជូនថា មានអត្ថិភាពនៃវិធានអន្តរជាតិទូទៅមួយ ដែលតម្រូវឱ្យ អាជ្ញាធររដ្ឋអាជ្ញា ឬអាជ្ញាធរស៊ើបសួរ បង្ហាញពីភស្តុតាងដាក់បន្ទុក និងភស្តុតាងដោះបន្ទុក ឱ្យ ទៅខាងការពារក្តី ឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

៦. អង្គបុរេជំនុំជម្រះនៃ អវតក បានសម្រេចច្បាចមកហើយ លើសារៈសំខាន់នៃការសម្រេចរបស់ កសល លើបញ្ហាសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងក្រុមការពារក្តី។ នៅក្នុងសំណុំរឿងប្រឆាំងនឹងសហ ជនជាប់ចោទ នួន ជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានសម្រេចថា៖

២៣. អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ការខកខានរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ក្នុងការចេញ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំ [ណាមួយ] ធ្វើឱ្យជនត្រូវចោទបាត់បង់លទ្ធភាពទទួលបានផល

⁴ របាយការណ៍បញ្ចប់ការអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ទំព័រទី១០ ដល់ទី១១។

ប្រយោជន៍ដែលខ្លួនចង់បាន។ [...] អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា នៅក្នុងរឿងក្តី Boodhoo និងជនផ្សេងទៀត ទល់នឹង អគ្គរដ្ឋអាជ្ញានៃប្រទេស Trinidad និង Tobago តុលាការជាន់ខ្ពស់ (Privy Council) បានសម្រេចថា “ការពន្យារពេលចេញសេចក្តីសម្រេច អាចជាការដកសិទ្ធិបុគ្គល ដែលទទួលបានការការពារដោយច្បាប់” ដោយសារតែ “ភាគីមិនអាច ទទួលបានផលប្រយោជន៍ដែលខ្លួនគួរតែទទួលបានពីការចេញសេចក្តីសម្រេចនោះ”។

២៤. អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ការខកខានរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតក្នុងការចេញ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបានក្នុងកាលៈទេសៈដែលថា ការ ពន្យារពេលចេញសេចក្តីសម្រេចនេះ ធ្វើឱ្យជនត្រូវចោទបាត់បង់លទ្ធភាពទទួលបានផលប្រយោជន៍ ដែលខ្លួនចង់បាន។ ការខកខានបែបនេះបង្កើតបានជាការបដិសេធតាមការសន្មតលើសំណើសុំ នោះ។ [...]⁵

៧. ខណៈពេលដែលបញ្ហាចម្បងនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នោះ គឺការខកខានរបស់ កសចស ក្នុងការ ដោះស្រាយសំណើសុំដែលបានដាក់ដោយសហមេធាវីការពារ សហជនជាប់ចោទ អៀង សារី បណ្តឹងតវ៉ាមួយនេះ អាចត្រូវបានបកស្រាយដោយប្រៀបធៀបទៅនឹងការពិចារណារបស់ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ ការខកខានក្នុងការបង្ហាញព័ត៌មានដែលមាននៅកសចស ហើយដែលមាន សារៈសំខាន់សម្រាប់ការកំណត់ការការពារក្តីឱ្យ ជនត្រូវចោទ គួរតែត្រូវផ្តល់ឱ្យទៅខាង ការពារក្តីឱ្យបានឆាប់តាមតែអាចធ្វើទៅបាន។ លទ្ធផលនៃការខកខាននេះ មានន័យយ៉ាង សាមញ្ញថាជា “ការដកហូតលទ្ធភាពរបស់ជនត្រូវចោទ ក្នុងការទទួលបានផលប្រយោជន៍ ដែលខ្លួនចង់បាន”។

៨. ខណៈពេលដែលកាតព្វកិច្ចក្នុងការបង្ហាញព័ត៌មាន ដែលអនុវត្តនៅឯបណ្តាតុលាការដទៃទៀត មានលក្ខណៈខុសពីប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិល ដែលអនុវត្តនៅអវតក ក៏ដោយ ការប្រៀបធៀបមួយ អាចធ្វើទៅបានរវាងវិធានដែលអាចអនុវត្តបាន ដោយសារតែសារៈសំខាន់នៃការបង្ហាញព័ ព័ត៌មានដាក់បន្ទុកនិងដោះបន្ទុកទៅឱ្យខាងមេធាវីការពារ គឺជាការចាំបាច់។

⁵ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង សារី ពាក់ព័ន្ធនឹងការតែងតាំងអ្នកជំនាញផ្នែកចិត្តសាស្ត្រ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៨ ឯកសារលេខ A189/I/8 កថាខណ្ឌទី២៣ ដល់២៤។

IV បណ្តឹងតវ៉ា

- ៩. កសិករ បានរង់ចាំអស់រយៈពេលបួនខែកន្លះ មុនពេលធ្វើការបង្ហាញដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស D231 ដល់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី និងភាគីផ្សេងទៀត។ ចំណុចនេះមិនអាចចាត់ទុកថា “ឆាប់តាម ដែលអាចធ្វើទៅបាន” នោះទេ។ លើសពីនេះទៀត ពុំមានព័ត៌មានណាមួយដែលមាននៅក្នុងសំណុំ រឿងបានផ្តល់នូវការបំភ្លឺពាក់ព័ន្ធនឹងមូលហេតុដែល កសិករ ប្រើពេលវេលាយូរម៉្លេះក្នុងការបន្ថែម ព័ត៌មានជាក់លាក់នេះចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងនោះឡើយ។ ជាក់ស្តែង ចម្លើយរបស់សាក្សីនៅក្នុង ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសផ្ទុកនូវព័ត៌មាន ដែលយ៉ាងហោចណាស់ក៏និយាយបានថាជាព័ត៌មាន ដែលមានសារៈសំខាន់នៅក្នុងការវាយតម្លៃលើការចោទប្រកាន់នានាប្រឆាំងនឹងជនត្រូវចោទ និង ការកំណត់សម្រេចអំពីរឿងក្តីប្រឆាំងនឹងជនត្រូវចោទផងដែរ។ ការដឹងព័ត៌មាននេះជាមុននឹង ជួយដល់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានច្រើន នៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ លើសពីនេះទៀត ការដឹងព័ត៌មាននេះជាមុននឹងជួយបានច្រើនដល់ការស្វែងរកឱ្យឃើញនូវការពិត អំពីតួនាទីរបស់ជនត្រូវចោទនៅក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ ដូចនេះ ការខកខានមិនបានលាត ត្រដាងព័ត៌មាននេះរបស់ កសិករ នៅដំណាក់កាលមុននេះ បានធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ផលប្រយោជន៍ និងសិទ្ធិក្នុងការទទួលបាននូវការកាត់សេចក្តីដោយយុត្តិធម៌របស់ជនត្រូវចោទ ដែលត្រូវបានធានា ដោយច្បាប់ អវតក ផង និងដោយបទបញ្ញត្តិស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិនានាផង។
- ១០. តាមរយៈការខកខានមិនបានលាតត្រដាងព័ត៌មានដល់ជនត្រូវចោទ និងក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់ គាត់អស់រយៈពេលជាងបួនខែនៅដំណាក់កាលសំខាន់នៃការស៊ើបអង្កេត និងតាមរយៈការដែល ទើបតែលាតត្រដាងព័ត៌មាននៅចុងបញ្ចប់នៃការស៊ើបអង្កេតនានានោះ កសិករ បានធ្វើឱ្យក្រុម មេធាវីការពារក្តីជួបប្រទះនូវការខាតផលប្រយោជន៍ ដែលបានប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិក្នុងការទទួលបាន នូវការកាត់សេចក្តីដោយយុត្តិធម៌ដែលត្រូវបានធានាដោយមាត្រា ១៤(១) នៃកតិកាសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិ ពលរដ្ឋនិងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) និងវិធាន ២១(១)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។
- ១១. ចាប់ពីខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ មក ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានធ្វើការងារពាក់ព័ន្ធនឹងការពន្យារចិរិយា ឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នជនត្រូវចោទថែមទៀត បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មួយចំនួនប្រឆាំងនឹងដីកានានាដែល

បណ្តឹងតវ៉ា និងសំណើរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសុំឱ្យផ្តល់នូវមូលហេតុ
សម្រាប់ការបង្ហាញដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស D231 យឺតពេល
ERN: 00449452-00449457

ចេញដោយ កសចស និងធ្វើការស្រាវជ្រាវសម្រាប់ និងធ្វើសេចក្តីព្រាងសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរមួយចំនួនទៀត។ រាល់ការងារទាំងអស់នេះសុទ្ធតែមានពេលវេលាកំណត់យ៉ាងតឹងរឹង។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសន្និដ្ឋានថា កសចស បានបំពេញការងារដោយអយុត្តិធម៌ប្រឆាំងនឹងជនត្រូវចោទតាមរយៈការរង់ចាំបង្ហាញដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស D123 រហូតដល់ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ ដែលជាដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតដែលច្របូកច្របល់បំផុត។

IV ព្យួរសកម្មដែលជនត្រូវចោទបានទទួលរង

១២. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលើកឡើងថែមទៀតថា ជាលទ្ធផលនៃការខកខានមិនបានបង្ហាញភស្តុតាងនេះនៅដំណាក់កាលមុននោះ ជនត្រូវចោទបានទទួលរងនូវព្យួរសកម្ម។ តាមការវិនិច្ឆ័យទូទៅ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីត្រូវបានរារាំងមិនឱ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងស៊ើបអង្កេតរកព័ត៌មានដែលមាននៅក្នុងនោះ រហូតដល់ចុងបញ្ចប់នៃការស៊ើបអង្កេត នៅពេលដែលក្រុមមេធាវីការពារក្តីមានការជាប់រវល់ជាមួយនឹងបញ្ហាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នានាស្តីពីការឃុំខ្លួន និងសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរផ្សេងៗនៅពេលក្រោយមកទៀត។

១៣. ពិសេសជាងនេះទៀត តាមរយៈការរង់ចាំបង្ហាញព័ត៌មានរហូតដល់ថ្ងៃទី១១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ កសចស បានរារាំងក្រុមមេធាវីការពារក្តីមិនឱ្យទទួលបាននូវព័ត៌មានដែលត្រូវបានពិចារណានៅក្នុងការកំណត់សម្រេចអំពីការបន្តថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នជនត្រូវចោទនេះទេ។ ជាសំខាន់ នៅថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ កសចស បានចេញដីកាសម្រេចអំពីការបន្តថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបន្ថែមទៀត^៦ ខណៈពេលដែលថ្ងៃបន្ទាប់មកទៀត កសចស បានដាក់ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស D231 ឱ្យបន្ថែមចូលក្នុងសំណុំរឿង។

១៤. នៅក្នុងដីកាសម្រេចពន្យារថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន កសចស បានលើកឡើងថា៖
សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសង្កេតឃើញថា សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះនៅតែមានសុពលភាព ហេតុដូច្នេះ ខ្លួននឹងកំហិតការពិនិត្យមើលរបស់ខ្លួនទៅលើភស្តុតាងដាក់បន្តក និងដោះ

^៦ កសចស ដីកាសម្រេចបន្តថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារលេខ C20/8។
បណ្តឹងតវ៉ា និងសំណើរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសុំឱ្យផ្តល់នូវមូលហេតុសម្រាប់ការបង្ហាញដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស D231 យឺតពេល
ER: 00449452-00449457

បន្តកទាំងអស់ទាក់ទិននឹងជនត្រូវចោទ ដែលត្រូវបានដាក់នៅក្នុងសំណុំរឿង តាំងពីថ្ងៃទី២៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៩ មក^៧។

- ១៥. អ្វីដែល កសចស ខកខានមិនបានលើកឡើងនៅទីនេះគឺថា មានភស្តុតាងថែមទៀតនៅពេលនោះ ក៏ប៉ុន្តែ កសចស បានរង់ចាំបង្ហាញភស្តុតាងនេះ រហូតដល់ថ្ងៃដែលបានចេញដីកាសម្រេចអំពីការ បន្តចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នចហើយ។
- ១៦. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលើកឡើងថា ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស D231 គឺគ្រាន់តែជាដីកាចាត់ឱ្យ ស៊ើបសួរជំនួសដែលពាក់ព័ន្ធតែនឹងជនត្រូវចោទ និងការទទួលខុសត្រូវដែលបានចោទប្រកាន់តែ ប៉ុណ្ណោះ។ កសចស បានបំពេញមុខងារក្នុងលក្ខណៈដែលបានរំលោភលើសិទ្ធិក្នុងការទទួលបាននូវ ការកាត់សេចក្តីដោយយុត្តិធម៌របស់ជនត្រូវចោទ ដោយខកខានមិនបានយកបញ្ហានេះទៅធ្វើការ ពិចារណានៅក្នុងដីកាសម្រេចអំពីការបន្តចិរវេលានៃការឃុំខ្លួននោះឡើយ លើសពីនេះទៀត ថែមទាំងខកខានមិនបានលាតត្រដាងព័ត៌មាននេះដល់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ដែលធ្វើឱ្យក្រុមមេធាវីការពារក្តីអាចលើកឡើងនូវបញ្ហានេះនៅដំណាក់កាលនោះឡើយ។

V សន្និដ្ឋាន

១៧. ជាមួយគ្នានេះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីធ្វើបណ្តឹងតវ៉ាអំពីការដឹកនាំរបស់ កសចស នៅក្នុងការខកខាន បញ្ចេញព័ត៌មានសំខាន់ដល់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីនៅដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតមុននេះ។ តាមរយៈ ការដែលទើបតែបង្ហាញដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសនេះដល់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីនៅខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៩ កសចស ខកខានមិនបានបំពេញការងារយោងតាមកាតព្វកិច្ចដែលបានកំណត់របស់ខ្លួន ក្នុងការបង្ហាញនូវភស្តុតាងដាក់បន្ទុក និងភស្តុតាងដោះបន្ទុក ដល់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីឱ្យបានឆាប់ តាមដែលអាចធ្វើទៅបាននោះឡើយ ជាពិសេស ដោយសារតែនៅទីបញ្ចប់ការបង្ហាញនេះទើបតែ ធ្វើឡើងនៅដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតចុងក្រោយប៉ុណ្ណោះ។ ការខកខាននេះបានធ្វើឱ្យមានការបំពាន

⁷ កសចស ដីកាសម្រេចបន្តចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារលេខ C20/8 កថាខណ្ឌទី១៣។

លើសិទ្ធិក្នុងការទទួលបាននូវការកាត់សេចក្តីដោយយុត្តិធម៌របស់ជនត្រូវចោទ ដូចបានធានាដោយ
វិធាន ២១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងមាត្រា ១៤(១) នៃ ICCPR ។

១៨. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីស្នើសុំឱ្យ កសចស ប្រកាសប្រាប់អំពីមូលហេតុសម្រាប់ការពន្យារពេលក្នុង
ការបន្ថែមដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសដីជាក់លាក់នេះចូលក្នុងសំណុំរឿង ដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ។

ភាគី	កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះមេធាវី	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
សហមេធាវី ការពារអ្នកស្រី រៀង ជីវិទូ	ថ្ងៃទី១២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០	ផាត់ ពៅស៊ាង Diana ELLIS, QC	ភ្នំពេញ	